

Π Ε Ρ Ι Β Α Λ Λ Ο Ν

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή (Βιο-κεντρικό Σύστημα Αξιών – Ενιαίο Οικοσύστημα Κύπρου)
2. Αειφόρος Ανάπτυξη και Προστασία του Περιβάλλοντος
3. Σύμβαση Άρχους
4. Βιοποικιλότητα – Φύση 2000
5. Οικιακά Απόβλητα
6. Κλιματικές Αλλαγές
7. Ενέργεια
8. Υδατικό
9. Συνεργασίες – Δημιουργία ενός Επιστημονικού-Τεχνικού Εργαστηρίου

1. Εισαγωγή (Βιο-κεντρικό Σύστημα Αξιών – Ενιαίο Οικοσύστημα Κύπρου)

Μετάβαση από το ανθρωποκεντρικό σ' ένα βιο-κεντρικό σύστημα αξιών

Η παγκόσμια απελευθέρωση των αγορών καταργεί τα οικονομικά σύνορα μεταξύ κρατών. Ταυτόχρονα, η υποβάθμιση του βιο-περιβάλλοντος συντελείται σε διεθνή κλίμακα. Τα έθνη χρειάζεται να συνειδητοποιήσουν τη σχέση *αλληλεξάρτησης* μεταξύ τους, που οφείλεται στο γεγονός ότι οι οικονομικές και περιβαλλοντικές επιλογές κάθε έθνους έχουν συνέπειες στο σύνολο της ανθρωπότητας. Οι διεθνείς περιβαλλοντικές απειλές δίνουν ένα μέτρο του κινδύνου για την ίδια τη μελλοντική ύπαρξη του βίου.

Το αγαθό του βίου έχει εξελιχθεί στον πλανήτη μας για εκατοντάδες εκατομμύρια χρόνια. Προκειμένου να διασφαλίσουμε τη συνέχεια της ζωής για τις επόμενες γενιές, χρειάζεται να θέσουμε ως **στόχο τη μετάβαση από το σημερινό ανθρωποκεντρικό σ' ένα βιο-κεντρικό σύστημα αξιών**, όπου ο σεβασμός και η προστασία του βιο-περιβάλλοντος θα αποτελούν πυρήνα κάθε ανθρώπινης σκέψης και δράσης (**Πηγή:** Βιοπολιτική - Βιο-Οικονομία - Νέες Διαστάσεις του Κέρδους, Δρ Βλαβιανού - Αρβανίτη, Πρόεδρος Βιο-πολιτικής, 2009).

Η Κύπρος αποτελεί ένα Ενιαίο Οικοσύστημα

Η αξιολόγηση της προστασίας του περιβάλλοντος στις κατεχόμενες περιοχές θα πρέπει να πραγματοποιηθεί άμεσα. **Συμφωνούμε με τη Θέση του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών Κύπρου:** «Θέλουμε τα πουλιά να πετάνε ελεύθερα και να φωλιάζουν από τις κορφές του Τροόδους στις πτυχές του Πενταδακτύλου αλλά και τους ανθρώπους του τόπου μας να περπατάνε και να ζουν ελεύθερα από τον Ακάμα ως το Καρπάσι».

2. **Αειφόρος Ανάπτυξη και Προστασία του Περιβάλλοντος**

Σε αντίθεση με τον *περιβαλλοντισμό* της δεκαετίας του '80, ο οποίος θεωρούσε την οικονομία και το περιβάλλον έννοιες ανταγωνιστικές, η αντίληψη της **βιώσιμης ανάπτυξης** (=αειφόρος ανάπτυξη) προτάθηκε ως τρόπος συμβιβασμού μεταξύ των στόχων της οικονομικής ανάπτυξης και της διατήρησης των φυσικών πόρων. Η διεθνής κοινότητα, με πρωτοπόρο την Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει ήδη προβεί σε

σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της θέσπισης περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Στόχος είναι να ενσωματωθεί το περιβαλλοντικό κόστος στην αποτίμηση της αξίας προϊόντων και υπηρεσιών, κατά τρόπο ώστε *οι επιχειρήσεις με παραγωγή φιλική προς το περιβάλλον να είναι πιο ανταγωνιστικές*.

Η **προστασία του Περιβάλλοντος** θα πρέπει να γίνεται σε δύο παράλληλους άξονες. **Από τη μια πλευρά** η Οικονομική Ανάπτυξη του Κράτους να έχει ένα βιοκεντρικό προσανατολισμό, το οποίο να είναι έτοιμο να παρέχει π.χ, την απαιτούμενη ελάχιστη ποσότητα και ποιότητα νερού και ενέργειας για κάθε πολίτη, στη μείωση των ρύπων κλπ. **Και από την άλλη πλευρά** να στηρίζει οικονομικά (με κρατικές επιδοτήσεις) αποκεντρωτικά το κάθε νοικοκυριό, το οποίο είναι περιβαλλοντικά ευσυνείδητο στην εξοικονόμηση νερού (συλλογή και αξιοποίηση των όμβριων και γκρίζων νερού), στην μηδενική μείωση παραγωγής οικιακών αποβλήτων (κομποστοποίηση των οργανικών ουσιών διαλογή όλων των συσκευασιών στο σπίτι από γυαλί, χαρτί, πλαστικό και PMD) και στην εξοικονόμηση ενέργειας (παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, κατασκευή σπιτιού με περιβαλλοντικά υλικά).

3. Σύμβαση Άρχους

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί της Πρόσβασης του Κοινού σε Πληροφορίες που είναι Σχετικές με το Περιβάλλον Νόμου ([Αρ. 119\(I\)/2004](#)), οι δημόσιες αρχές υποχρεούνται να παρέχουν πληροφορίες το αργότερο σε **1 μήνα** που είναι σχετικές με το περιβάλλον και οι οποίες κατέχονται από τις ίδιες ή για λογαριασμό τους, σε οποιοδήποτε αιτητή, χωρίς αυτός να οφείλει να επικαλεσθεί ή να αποδείξει ενδιαφέρον. **Η αξιολόγηση της Διαφάνειας και της Δημοκρατικότητας ενός Κράτους αντικατοπτρίζεται σε ποιο βαθμό εφαρμόζεται η Σύμβασης Άρχους στις Δημόσιες Αρχές.**

4. Βιοποικιλότητα – Φύση 2000

Στα τέλη Οκτωβρίου 2010, δημοσιεύτηκε η τελική έκθεση του TEEB, ενός σημαντικού έργου, τριετούς διάρκειας, που είχε ως στόχο να υπολογίσει τα οφέλη που αποκομίζει η ανθρωπότητα δωρεάν από τη φύση. Το συμπέρασμα

στο οποίο κατέληξε είναι ότι οι κοινωνίες και οι οικονομίες μας δε μπορούν να ανταποκριθούν στο κόστος της υποβάθμισης των οικοσυστημάτων και της απώλειας της βιοποικιλότητας. Για παράδειγμα, δε μπορούμε να αντικαταστήσουμε το έργο που επιτελούν οι μέλισσες όταν μεταφέρουν στο σώμα τους τη γύρη των φυτών, άρα οδηγούν στην ανθοφορία και την καρποφορία. Με δεδομένα και αυτά τα συμπεράσματα είναι προφανές ότι η σημασία της προστασίας της βιοποικιλότητας και του δικτύου NATURA είναι τεράστια για τις ευρωπαϊκές οικονομίες (Πηγή: Ανδρούλα Καμινάρα)

Κίνδυνος η αλόγιστη ανάπτυξη

Σε δηλώσεις της η Εκτελεστική Διευθύντρια του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου, **Δρ Κλαίρη Παπάζογλου**, ανέφερε ότι «η βιοποικιλότητά μας αντιμετωπίζει συνεχώς αυξανόμενες απειλές, λόγω αλόγιστης ανάπτυξης, υποβάθμισης βιοτόπων, ανεπαρκών μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και μη βιώσιμης χρήσης υδάτινων πόρων, ενώ επίμονα προβλήματα, όπως η παράνομη παγίδευση, καθιστούν την κατάσταση ακόμα χειρότερη».

5. Οικιακά Απόβλητα

Η κατά κεφαλήν ετήσια παραγωγή οικιακών απορριμμάτων στην Κύπρο είναι η Τρίτη μεγαλύτερη σε όλη την Ευρώπη με 754 κιλά. Δηλαδή μέχρι να αποβιώσει μια/ένας κάτοικος στη Κυπριακή Δημοκρατία θα αφήσει πίσω του περίπου 60 χιλιάδες κιλά σκουπίδια (βλ. Μιράντα Λυσάνδρου, Πολίτης 02.08.2009).

Μέχρι το τέλος του 2014 αναμένεται θα κατασκευαστούν και λειτουργήσουν οι Μονάδες Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Στερεών Οικιακών Απορριμμάτων (βλ. εκτίμηση Υπουργού Εσωτερικών). Αυτή η Μονάδα τελευταίας τεχνολογίας κόστισε περίπου 100 εκ. ευρώ και λειτουργεί στο χώρο της Κόσσιης. Και θα έχει τη «δυνατότητα» να διαχωρίζει μέχρι και 90% των οικιακών απορριμμάτων (οργανικές ουσίες, γυαλί, σίδηρο, πλαστικό, χαρτί, αλουμίνιο). Το λειτουργικό κόστος ανέρχεται στα 10 εκατομμύρια το χρόνο.

Η Πολιτική του Κράτους μας οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια

- στην αύξηση της παραγωγής Οικιακών Απορριμμάτων (αφού θα επικρατήσει η νοοτροπία στην/στον κάθε πολίτη ότι η Σύγχρονη Μονάδα μπορεί να διαχωρίσει όλα τα ανακυκλώσιμα υλικά)
- στην αύξηση φόρου για τη συλλογή, μεταφορά και «επεξεργασία» των οικιακών απορριμμάτων (αφού το 1/3 του κόστους κατασκευής περίπου 30 εκ. Ευρώ θα το πληρώσει η Κυπριακή Δημοκρατία δηλαδή ο κάτοικος Αμμοχώστου και Λάρνακας και το λειτουργικό κόστος των 10 εκ. το χρόνο θα το επωμίζονται όλοι)
- στην αύξηση των ρύπων κατά τη διάρκεια μεταφοράς περισσότερων ποσοτήτων και επεξεργασίας των απορριμμάτων
- στη μείωση ποσοτήτων συλλογής του Συστήματος Ανακύκλωσης
- στη μείωση περιβαλλοντικής συνείδησης για τη μείωση οικιακών απορριμμάτων

Τι μας συμβουλεύει η Ευρωπαϊκή Ένωση

Για την υιοθέτηση της ρύθμισης μιας ενιαίας και συνολικής πολιτικής διαχείρισης των στερεών οικιακών αποβλήτων η Ευρωπαϊκή Ένωση εκπόνησε την **Οδηγία Πλαίσιο 2008/198/ΕΕ**. Ανεξάρτητα από το είδος των στερεών αποβλήτων θα πρέπει να εφαρμόζονται οι βασικοί άξονες όπως

η μείωση της παραγωγής αποβλήτων,

η επαναχρησιμοποίηση,

η ανακύκλωση και

η ανάκτηση ενέργειας

Τι προτείνουμε

Θα πρέπει το Υπουργείο Εσωτερικών να πάρει άμεσα τα ακόλουθα μέτρα

- την μελέτη, κατανόηση και ενημέρωση των Πολιτών για Φιλοσοφία της νέας Οδηγίας Πλαίσιο 2008/98/ΕΚ

- την ενημέρωση των παραγωγών υγρών προϊόντων και των συσκευασιών τους, των υπεραγορών, ξενοδοχείων, τοπικών αρχών της Κυπριακής Δημοκρατίας και των πολιτών για το περιεχόμενο της νέας Οδηγίας Πλαίσιο 2008/98/EK
- την εκπαίδευση της Περιβαλλοντικής συνείδησης για τη μείωση της υπερκατανάλωσης αγαθών
- στην εκπαίδευση Περιβαλλοντικής συνείδησης για τη μείωση παραγωγής αποβλήτων

Η εναλλακτική λύση για τη μείωση παραγωγής αποβλήτων επιτυγχάνεται με την στήριξη:

1. της πολλαπλής χρήσης μιας συσκευασίας (π.χ. εφυάλωση νερού, μπίρας, κρασιού, λαδιού, γάλατος του 50 % με προοπτική του 100 % της ποσότητας)
2. της αποκεντρικής διαχείρισης των Οικιακών απορριμμάτων (κομποστοποίηση των οργανικών ουσιών στον κήπο, αύξηση χρήσης πολλαπλής συσκευασίας, ενσωμάτωση στο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Συσκευασιών (Green dot))
3. της κοστολόγησης τέλους αποκομιδής Σκυβάλων βάσει του βάρους παραγωγής οικιακών απορριμμάτων
4. δημιουργίας ή ενσωμάτωσης στην Green dot μιας κεντρικής Υπηρεσίας για τη διαλογή, μεταφορά και καθαρισμού των συσκευασιών πολλαπλής χρήσης

Πλεονεκτήματα της μείωσης οικιακών απορριμμάτων

- Μείωση ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας που σημαίνει μείωση ρύπων και εκροή συναλλάγματος προς το εξωτερικό για αγορά μαζούτ
- Αύξηση της περιβαλλοντικής συνείδησης, αφού η/ο πολίτης ενσωματώνει πλέον στο περιεχόμενο ζωής του την αποκεντρική διαχείριση οικιών αποβλήτων
- Υποστήριξη των ντόπιων προϊόντων, αφού η εφυάλωση σε συσκευασίες πολλαπλής χρήσης μπορεί να προσφέρεται μόνο για τα κυπριακά προϊόντα λόγω κόστους μεταφοράς
- Αύξηση νέων πράσινων θέσεων απασχόλησης, αφού θα απαιτηθούν επιστημονικό και εργατικό δυναμικό για την εφαρμογή της διαλογής,

μεταφοράς, καθαρισμού και ξανά εφυάλωσης του προϊόντος στην ίδια συσκευασία

- Προοπτική αειφόρου ανάπτυξης και Προστασίας του περιβάλλοντος

6. Κλιματικές Αλλαγές

Δεν είναι υπερβολή ότι οι **κλιματικές αλλαγές** είναι η μεγαλύτερη περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική κρίση στην ιστορία της ανθρωπότητας. Ήδη οι πρώτες επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών πλήττουν εκατομμύρια συνανθρώπους μας σε κάθε γωνία του πλανήτη, ενώ ορισμένες μελλοντικές επιπτώσεις είναι αναπόφευκτες.

Σήμερα, οι συγκεντρώσεις διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα είναι οι υψηλότερες των τελευταίων **650.000** ετών, υψηλότερες κατά **40%**. Οι συγκεντρώσεις διοξειδίου του άνθρακα και άλλων αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα παγιδεύουν την ηλιακή ακτινοβολία, οδηγώντας τον πλανήτη σε υπερθέρμανση και το κλίμα σε αποσταθεροποίηση. Ως αποτέλεσμα, η μέση πλανητική θερμοκρασία σήμερα είναι υψηλότερη κατά 0,8°C σε σύγκριση με τα προβιομηχανικά επίπεδα.

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας, προκειμένου να αποτραπούν οι χειρότερες επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών, τότε θα πρέπει να περιορίσουμε την αύξηση της θερμοκρασίας σε λιγότερο από **+1,5°C** σε σύγκριση με τα προβιομηχανικά επίπεδα.

Αυτό σημαίνει ότι οι παγκόσμιες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα θα πρέπει να σταθεροποιηθούν έως το **2015**, να επιστρέψουν στα σημερινά επίπεδα το **2020** και να αγγίξουν το μηδέν έως το **2050**.

Αν αποτύχουμε να περιορίσουμε τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα στα επίπεδα που μας υποδεικνύει η κλιματική επιστήμη, τότε θα ξεπεραστούν ορισμένα κρίσιμα οριακά σημεία αντοχής του πλανήτη με αποτέλεσμα ανεξέλεγκτες, μη αναστρέψιμες, κλιματικές αλλαγές μέσα στον αιώνα μας (Πηγή: Ιστοσελίδα Greenpeace Greece).

7. Ενέργεια

Κοιτάσματα φυσικού αερίου και πετρελαίου στην ΑΟΖ Κύπρου

Σήμερα στην ΑΟΖ (Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη) Ισραήλ και Κύπρου δηλαδή στα οικόπεδα «Λεβιάθαν» και «Οικόπεδο 12» διαπιστώθηκαν αρκετά δισεκατομμύρια βαρέλια φυσικού αερίου και πετρελαίου. Αναμένονται ανορύξεις από την αμερικάνικη Εταιρεία Noble Energy στο «Οικόπεδο 12», ούτως ώστε να επιβεβαιωθούν οι επιστημονικές και τεχνικές εκτιμήσεις ύπαρξης αυτού του πλούτου. Η αξία του κυμαίνεται μεταξύ 50 και 80 δισ δολάρια (Σόλων Κασίνης, Φιλελεύθερος 08.02.2011).

Η θετική επιβεβαίωση κοιτασμάτων φυσικού αερίου θα μπορέσει να αποδειχθεί και «καταλύτης» στην απόλυτη απεξάρτηση των Τ/Κ συμπατριωτών μας από την οικονομική βοήθεια της Τουρκίας προς τους Τ/Κ. Συμφωνούμε με την άποψη του Προέδρου της Δημοκρατίας ότι «αυτά αφορούν όλη την Κύπρο, όλους τους Κύπριους, όχι μόνο τους Ελληνοκύπριους».

Προτείνουμε τους παρακάτω στόχους, που θα πρέπει να έχει η Κυπριακή Δημοκρατία (βλ. προτάσεις Σόλων Κασίνης):

1. Πώληση των δεδομένων για τα κοιτάσματα φυσικού αερίου και πετρελαίου στην ΑΟΖ Κύπρου σε όλες τις ενδιαφερόμενες Εταιρείες
2. Ανόρυξη στο «Οικόπεδο 12»
3. Διαχείριση των κοιτασμάτων από την Κυπριακή Δημοκρατία
4. Διάλογο μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και το κράτος Ισραήλ για συνεκμετάλλευση του πλούτου και διοχέτευση του στην Ευρώπη δια μέσου της Ελλάδας

Συμφωνούμε με την προσέγγιση του Διευθυντή Υπηρεσίας Ενέργειας Σόλων Κασίνη (βλ. Εισηγήσεις Κασίνη, Σπίτι Ευρωπαϊκής Ένωσης, 12 Φεβρουαρίου 2009)

A. Κύριες Προτεραιότητες Ενεργειακής Πολιτικής

- Διασφάλιση της ασφαλούς ενεργειακής τροφοδοσίας της ενεργειακής αγοράς με υψηλής ποιότητας προϊόντα σε προσιτές τιμές:

- Εισαγωγή του φυσικού αερίου στο ενεργειακό μίγμα της χώρας
- Μείωση της εξάρτησης της χώρας από πετρελαϊκά προϊόντα
- Διασφάλιση επαρκούς εφεδρικού δυναμικού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας
- Ανάπτυξη ικανότητας αυτονομίας της χώρας σε σχέση με την εισαγωγή πρωτογενών καυσίμων, με διατήρηση επαρκών αποθεμάτων ασφαλείας
- Μεγιστοποίηση της αποτελεσματικής αξιοποίησης των εγχώριων πόρων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- Εξοικονόμηση ενέργειας σε πρωτογενή μορφή, αλλά και στην τελική χρήση
- Έρευνα, καταγραφή και αξιολόγηση του εγχώριου ενεργειακού δυναμικού
- Απελευθέρωση των αγορών ενέργειας και ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας:
- Μερική απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρισμού
- Ανάπτυξη ενεργειακών υποδομών
- Αποτελεσματική ανάπτυξη των υποδομών του ηλεκτρικού δικτύου
- Δυνατότητα σύνδεσης αποκεντρωμένης ηλεκτροπαραγωγής (παραγωγή από ΑΠΕ)
- Αποτελεσματική ανάπτυξη μονάδων ΑΠΕ, βάσει χωροταξικού σχεδιασμού
- Απλοποίηση των αδειοδοτικών διαδικασιών
- Εξοικονόμησης ενέργειας και ορθολογική χρήση της ενέργειας:
- Υιοθέτηση μηχανισμών παροχής οικονομικών κινήτρων για αποδοτική χρήση της ενέργειας και εξοικονόμηση ενέργειας
- Ανάπτυξη «ενεργειακής συνείδησης»

B. Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος ανάπτυξη:

- Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην παραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας
- Υποκατάσταση του πετρελαίου στον τομέα των μεταφορών από βιοκαύσιμα
- Προώθηση της υψηλής απόδοσης συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας στις βιομηχανίες
- Προώθηση της χρήσης φυσικού αερίου στα μέσα δημόσιας μεταφοράς

Γ. ΑΠΕ & Εξοικονόμηση Ενέργειας

- Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ανάπτυξης
- Πλαίσιο Ενταγμένο στη Νέα Ευρωπαϊκή Πολιτική για την Ενέργεια και την Προστασία του Κλίματος

Τέσσερις δεσμευτικοί ποσοτικοί στόχοι, σε Κοινοτικό επίπεδο για το έτος 2020:

- 20% μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, σε σχέση με τα επίπεδα του 1990
- 20% συμμετοχή των ΑΠΕ στην κάλυψη της τελικής ενεργειακής κατανάλωσης
- 20% εξοικονόμηση ενέργειας
- 10% συμμετοχή των βιοκαυσίμων, σε ενεργειακή βάση, στη συνολική κατανάλωση καυσίμων μεταφορών
- Για την Κύπρο έχει προταθεί νομικά δεσμευτικός στόχος για συνεισφορά των ΑΠΕ σε ποσοστό 13% στην τελική ενεργειακή κατανάλωση έως το 2020

Δ. Δημιουργία Ειδικού Ταμείου Ενίσχυσης των ΑΠΕ και Εξοικονόμησης

- Ενέργειας, τα έσοδα του οποίου προέρχονται από την επιβολή ενεργειακού τέλους της τάξης του €0.0022/kWh στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας
- Πιστοποίηση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ΑΠΕ, με τις λεγόμενες εγγυήσεις προέλευσης ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ
- Διασφάλιση προτεραιότητας πρόσβασης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες μορφές ενέργειας στο δίκτυο

Ε. Ο περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων Νόμος

- Ο περί της Προώθησης της Χρήσης Βιοκαυσίμων ή Άλλων Ανανεώσιμων Καυσίμων για τις Μεταφορές Νόμος
- Ο περί της Προώθησης της Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Νόμος
- Ο Περί Καθορισμού Απαιτήσεων Οικολογικού Σχεδιασμού Προϊόντων που
- Καταναλώνουν Ενέργεια Νόμος

- Ειδικό χωροταξικό πλαίσιο ανάπτυξης έργων αξιοποίησης τεχνολογιών ΑΠΕ
- Ανάλυση ρόλου “One Stop Shop” από την Υπηρεσία Ενέργειας

8. Υδατικό

Με τα σημερινά δεδομένα και την υφιστάμενη δυναμική για την επανένωση της Κύπρου θα πρέπει να πραγματοποιηθεί άμεσα η **αναθεώρηση της υδατικής πολιτικής** της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία να βασίζεται σε δύο άξονες:

1. της σημερινής διχοτομημένης και
2. της μελλοντικής επανενωμένης Κύπρου

Η Κυπριακή Δημοκρατία (Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων) θα πρέπει να είναι σε θέση να προσδιορίσει και να καθορίσει τα χαρακτηριστικά μιας λεκάνης απορροής ποταμού βάσει της Ευρωπαϊκής Οδηγίας Πλαισίου περί υδάτων Προδιαγραφής **2000/60/ΕΚ (ΟΠΥ)** σε ολόκληρη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας (εκπονήθηκε μελέτη μόνο για τις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου). Αυτό θα σήμαινε ένα σημαντικό και πρακτικό στοιχείο μιας ειρηνικής επιθετικής πολιτικής έναντι των Τ/Κ συμπατριωτών μας. Επίσης θα βρίσκεται η Κυπριακή Δημοκρατία σε πολιτική εγρήγορση και πολύ καλά προετοιμασμένη στο ενδεχόμενο της επανενωμένης πατρίδα μας.

Υποστηρίζουμε το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ), το οποίο έχει αναλάβει ολόκληρη την ευθύνη του επιστημονικού και τεχνικού ελέγχου για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων βάσει της αειφόρου ανάπτυξης (Ίδρυσης Κεντρικού Φορέα Υδάτων, και Συμβουλευτικής Επιτροπής που αποτελείται από 16 Κυβερνητικά Τμήματα και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων).

Προτείνονται τα ακόλουθα άμεσα μέτρα για την υιοθέτηση μιας βέλτιστης πολιτικής διαχείρισης υδάτινων πόρων:

1. Το ΤΑΥ θα πρέπει να προτείνει και να υιοθετήσει συγκεκριμένα δυναμικά μοντέλα προσομοίωσης ελέγχου στα κύρια υδατικά έργα, όπως π.χ. της συλλογής, μεταφοράς (Αποχετευτικό Σύστημα) και της επεξεργασίας των οικιακών υγρών αποβλήτων (Μονάδες Επεξεργασίας Λυμάτων). Όπως π.χ. στον υπολογισμό

ροής των όμβριων στις οικιστικές και μη οικιστικές περιοχές για τη συλλογή μεγάλων ποσοτήτων σε τεχνητά φράγματα καθώς επίσης στην προστασία οικιστικών περιοχών από ενδεχόμενες πλημμύρες. Όπως π.χ. στον υπολογισμό ποσότητας και ποιότητας των φραγμάτων με αποφυγή τον κίνδυνο μεγάλων ποσοτήτων εξάτμισης και καθίζησης στερεών και άλλων ουσιών. Όπως π.χ. στον υπολογισμό ποσότητας και ποιότητας των υπογείων υδροφόρων φορέων δια μέσου τεχνητού εμπλουτισμού ανακυκλωμένου νερού, κίνδυνος διείσδυσης θαλάσσιου νερού από τις αναμενόμενες υπεραντλήσεις

2. Έλεγχος και διαπίστωσης απωλειών ποσοτήτων νερού στα δίκτυα μεταφοράς (αποχετευτικών συστημάτων, συστήματα ύδρευσης και άρδευσης) με κύριο στόχο τη βελτίωση των δικτύων με φιλόδοξο στόχο τον περιορισμό κάτω των 5 % απωλειών.
3. Αναθεώρηση της ποιότητας επεξεργασίας οικιακών υγρών αποβλήτων. Από τριτοβάθμια στη δευτεροβάθμια επεξεργασία, αφού το ανακυκλωμένο νερό προορίζεται στις γεωργικές καλλιέργειες. Οι κύριοι στόχοι είναι από τη μια εξοικονόμηση ενέργειας και από την άλλη παραμένει το άζωτο και ο φωσφόρος ως θρεπτικές ουσίες με αποτέλεσμα τη μείωση λιπασμάτων.
4. Αναθεώρηση της ελάχιστης κλίσης των αποχετευτικών συστημάτων από το κλασσικό $I_{\min} = 1/d$ (d = Διάμετρος του αγωγού) στην ελάχιστη ταχύτητα μέσης ροής $v_{\min} = 0,5 \text{ m/s}$ για την αποφυγή καθίζησης στερεών στον αγωγό μεταφοράς. Αυτό θα σήμαινε αποφυγή ενός συχνού καθαρισμού (ξέπλυμα) των αγωγών από το **μη υπάρχον** πόσιμο νερό.
5. Στην επιχορήγηση των οικιακών μονάδων επεξεργασίας και επαναχρησιμοποίησης του γκρίζου νερού, καθώς επίσης και την αξιοποίηση των όμβριων σε κάθε κατοικία (υφιστάμενη και μελλοντική κατασκευή).
6. Πραγματικός έλεγχος όλων των Γεωτρήσεων (κυρίως στους αγρότες). Ακόμη και των ιδιωτικών γεωτρήσεων (σε αγροτικές και οικιστικές περιοχές) αφού τα υδροφόρα στρώματα ανήκουν στον υδατικό πλούτο του κράτους. (επιβάλλεται να γίνει έλεγχος και των παράνομων γεωτρήσεων)
7. Αναθεώρηση της πολιτικής δημιουργίας των 14 νέων γηπέδων γκολφ ή ο κάθε επιχειρηματίας να αυτονομηθεί 100% από την παραγωγή νερού άρδευσης. Η συλλογή, μεταφορά και αξιοποίηση των όμβριων στο τεμάχιο γηπέδου γκολφ να είναι όρος αδειοδότησης καθώς επίσης και η δυνατότητα παραγωγής νερού από το θαλάσσιο νερό. Η απαιτούμενη ενέργεια να προέρχεται από ΑΠΕ

(Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας). Επίσης η άλμη να επεξεργάζεται αναλόγως, ούτως ώστε να μη ρυπαίνεται το θαλάσσιο περιβάλλον.

8. Κατασκευή **χερσαίων μονάδων αφαλατώσεων και όχι πλωτών μονάδων**. Με σημαντικές προϋποθέσεις: η απαιτούμενη ενέργεια να χρησιμοποιείται μέσω ανανεώσιμων πηγών και τα στερεά απόβλητα να μην επιστρέφονται στη θάλασσα χωρίς την κατάλληλη επεξεργασία τους.

Για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής συνείδησης θα πρέπει όμως το ΤΑΥ να λάβει υπόψη τα ακόλουθα σημεία:

1. Βέλτιστη διαχείριση του νερού από τις Μονάδες Αφαλατώσεων
2. Απλά και αποκεντρικά μέτρα εξοικονόμησης Νερού
 - Αξιοποίηση των όμβριων υδάτων και γκριζων νερών (υγρά απόβλητα μόνο από το μπάνιο, νιπτήρα, ντους και πλυντήριο ρούχων) στην ιδιωτική κατοικία και δημοσίων κτηρίων (κυρίως στα σχολεία, στρατόπεδα κλπ)
 - Εγκατάσταση μικρών μονάδων επεξεργασίας οικιακών υγρών αποβλήτων στη μεμονωμένη κατοικία
3. Αντισταθμιστικά μέτρα εξαιτίας της επιβάρυνσης του περιβάλλοντος από τη λειτουργία των μονάδων αφαλατώσεων. Υπολογίζεται ένα κόστος περίπου των 5 εκ. ΕΥΡΩ κάθε χρόνο (βλ. Περιβαλλοντική μελέτη ΤΑΥ, Μάιος 2010)
4. Αφαίρεση του πάγιου τέλους στην τιμολογιακή πρόταση με το σκεπτικό την εξοικονόμηση ποσοτήτων νερού, καθώς επίσης και τη βελτίωση της περιβαλλοντικής συνείδησης των πολιτών

9. Συνεργασίες Δημιουργίας ενός Επιστημονικού-Τεχνικού Εργαστήρι

Η προστασία του Περιβάλλοντος, καθώς επίσης και η προοπτική στη μετάβαση από το ανθρωποκεντρικό σ' ένα *βιο-κεντρικό* σύστημα αξιών απαιτείται η συνεργασία όλων των Ενδιαφερόμενων.

Ο ΖΥΓΟΣ θα αναλάβει την πρωτοβουλία και με συνεργασία με όλες τις ενδιαφερόμενες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και Κυβερνητικά Τμήματα να προετοιμάσει συγκεκριμένες απλές προτάσεις σε ένα ανοικτό Επιστημονικό-Τεχνικό Εργαστήρι, τις οποίες θα καταθέσει στο Κοινοβούλιο μετά τις βουλευτικές εκλογές του 2011.